

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۸ اپریل ۲۰۱۷

اعتصاب غذای زندانیان، تاریخچه مناقشه فلسطین و اسرائیل، بایکوت اسرائیل و...! (قسمت دوم)

انتفاضه روزنه امیدی برای فلسطینیان آواره به وجود آورد و به همین خاطر حکومت اسرائیل حاضر به مذاکره با اعراب شد و با انجام گفت‌وگوهای بسیار در فرآیند صلح خاورمیانه، سرانجام سازش رهبران فلسطین و سران اسرائیل با طرح غزه-اریحا(توافق‌نامه ساف-اسرائیل)، وارد مرحله نوینی شد.

یاسر عرفات با عنوان رئیس سازمان آزادی‌بخش فلسطین، طی نامه‌ای به اسحاق رابین نخست وزیر وقت حکومت اسرائیل، موجودیت اسرائیل را به رسمیت شناخت و طی مذاکراتی پیش‌نویس هفده ماده‌ای توافقی را امضاء کردند که در آن یک حکومت خودگردان فلسطینی در کرانه غربی و نوار غزه پیش‌بینی شد.

اما این فقط یک پیش‌بینی بود. یعنی پس از آن بود که دوره مذاکره بین طرفین بنا به دلایل متعددی با شکست مواجه شد. حکومت اسرائیل، پس از مرگ مغزی شارون به منظور نشان دادن عدم تغییر سیاست‌های ضد انسانی خود، اقدامات تروریستی خویش را بر علیه مردم فلسطین شدت بخشید.

اورشلیم شرقی

اورشلیم شرقی، نمونه کوچکی است از مهاجرت اجباری که مشخصه زندگی هر روزه فلسطینی‌ها است. این بخش نمونه‌ای منحصر به فرد است؛ زیرا برخلاف سایر شهرهای فلسطینی که اسرائیل در سال ۱۹۴۸ آن‌ها را به خود ضمیمه کرد، اورشلیم یا بیت‌المقدس شرقی تا سال ۱۹۶۷ تحت حاکمیت قوانین اردن بود. اسرائیل در سال ۱۹۶۷ این بخش را نیز به اشغال خود درآورد. از آن زمان تاکنون اورشلیم شرقی بخشی از خواسته فلسطین است و به‌نوعی پایتخت آن به حساب می‌آید. اما حکومت اسرائیل از آن زمان تاکنون تلاش می‌کند تا این بخش را از حیطه موافقت‌های سیاسی بیرون بگذارد. به این ترتیب، اورشلیم شرقی نمادی است از واقعیت تاریخی شهرهای فلسطینی؛ شهرهایی مانند صفد، حیفا، جافا و...؛ شهرهایی که شاهد مهاجرت فلسطینیان از سرزمین مادربیشان و آوار شدنشان بودند. باقی‌مانده فلسطینی‌هایی که هنوز در این شهرها زندگی می‌کنند شهروندان درجه دوم هستند. آنان باید تاریخی را بخوانند که اسرائیلی‌ها نوشته‌اند؛ تاریخی که در آن هیچ نشانی از فلسطین، قبل از تأسیس اسرائیل وجود ندارد.

اسرائیل از زمان تأسیس، فلسطینیانی را که در اورشلیم زندگی می‌کنند همچون مانعی بر سر راه خود می‌بیند که اجازه نمی‌دهد جمعیت یهودی اورشلیم و ساکنان مناطق ساحلی اسرائیل به هم متصل شوند. اورشلیم غربی، که روزگاری تنوع جمعی و مذهبی فراوانی داشت، اکنون به منطقه‌ای تبدیل شده که اکثر ساکنان آن یهودی هستند. «صهیونیست»ها برای رسیدن به چنین انتقال جمعیتی، حدود ۸۰ هزار فلسطینی را از اورشلیم غربی بیرون رانده‌اند؛ این یعنی نیمی از فلسطینیان ساکن اورشلیم غربی. پس از جنگ ۱۹۶۷، اسرائیل بخش‌های دیگری را نیز از کرانه باختری تصرف کرد. اکنون از نظر قانون اسرائیل، ساکنان فلسطینی اورشلیم شهروند نیستند و «ساکنان خارجی» محسوب می‌شوند. این فشارها برای این است که آنان خانه و کاشانه خود رها کنند و به مناطق دیگر بروند. به‌این‌ترتیب، فلسطینی‌های اورشلیم باید در سرزمین مادری‌شان به‌عنوان خارجی زندگی کنند. آن‌ها هرلحظه در معرض خطر از دست‌دادن خانه‌شان هستند.

در دسامبر ۱۹۹۵، وزیر کشور اسرائیل، مصوبه‌ای را ابلاغ کرد که براساس آن، فلسطینی‌هایی که برای هفت سال پیاپی ساکن اورشلیم نبوده‌اند سلب مالکیت شوند. این فلسطینی‌ها ناچار شدند به کرانه باختری بروند. در سال ۲۰۰۸، اسرائیل براساس این مصوبه اجازه اقامت ۴۵۰۰ فلسطینی ساکن اورشلیم را باطل کرد. این مصوبه در سال ۲۰۰۸ باطل شد، اما تأثیرات جمعیتی آن برای همیشه باقی می‌ماند. اسرائیلی‌ها با طرح کلان اورشلیم ۲۰۰۰ اظهار کردند که مصمم‌اند تا نسبت جمعیت یهودی به فلسطینی را ثابت نگاه دارند؛ یعنی نسبت ۷۰ به ۳۰ را. دادگاه‌های اورشلیم به‌گونه‌ای دعوی فلسطینیان علیه مشکلات را مردود اعلام می‌کنند که همگان بدانند این سیاست راهبردی آنان است. اسرائیل، همچنین اعلام کرده است که فلسطینی‌ها فقط حق دارند در ۱۳ درصد زمین‌های اورشلیم زندگی کنند. اجازه ساخت‌وساز به‌سختی به فلسطینی‌ها داده می‌شود. در سال ۲۰۰۸، مقامات اسرائیلی از میان ۴۰۰ درخواست ساخت‌وساز، فقط ۱۲۵ درخواست را پذیرفتند. در نتیجه، فلسطینیان مجبور می‌شوند بدون مجوز اقدام به ساخت‌وساز کنند.

در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸، مقامات اسرائیلی حدود ۶۷۰ خانه فلسطینی را به‌دلیل نداشتن مجوز تخریب کردند. اسرائیلی‌یهودی‌ها نیز پیوسته در حال ساخت‌وساز غیرمجاز هستند، اما کسی خانه آن‌ها را خراب نمی‌کند. از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱، ۸۲ درصد از ساخت‌وسازهای غیرمجاز در اورشلیم را یهودیان انجام داده‌اند. این در حالی است که ۸۰ درصد اقدامات علیه فلسطینیان بوده است. این‌ها همه سیاست‌های تبعیضی و اشغال‌گرانه حکومت اسرائیل هستند که در روز روشن انجام می‌گیرند.

اسرائیل در سال ۱۹۶۷، ۷۰۰۰۰ کیلومتر مربع از اورشلیم شرقی را به اشغال خود درآورد. یک‌سوم این زمین‌ها ملک خصوصی عرب‌های فلسطینی بود. براساس گزارش گروه حقوق بشر اسرائیلی «بت‌سلم»، تا پایان سال ۲۰۰۱ حدود ۴۶۰۰۰ واحد مسکونی در این مناطق برای یهودی‌ها ساخته شده است، اما فلسطینی‌ها حتی نتوانسته‌اند یک خانه هم بسازند. ۱۰۰۰ پارک، ۳۴ استخر و ۲۶ کتابخانه هم برای جمعیت یهودی اورشلیم ساخته شده است. در مقابل، فلسطینی‌های ساکن بخش شرقی، ۴۵ پارک و دو کتابخانه دارند و هیچ استخری ندارند. دولت اسرائیل دست در دست یهودیان در حال بیرون کردن فلسطینی‌ها از خانه‌هایشان است. آنان بهانه خود را برای خلع ید پیدا می‌کنند: عدم اثبات این‌که زمین اصالتاً متعلق به آن‌هاست، نداشتن مجوز برای ساختن یا مطابق نبودن با انبوهی از قانون‌های ظالمانه‌ای که علیه فلسطینیان به تصویب رسیده است. دادگاه براساس همین قوانین، نخست حکم صادر می‌کند و سپس نوبت شهرکنشینان یا پولیس است تا اقدام به تخلیه خانه کنند. پولیس مأموریت محافظت از شهرکنشینانی را دارد که به خانه‌ها هجوم می‌آورند. اسرائیل حدود ۲۰ میلیون دلار برای محافظت از شهرکنشینان در اورشلیم شرقی هزینه

اختصاص داده است. شهرک‌نشینان با خیال راحت هر قانونی را که دلشان بخواهد می‌شکنند و هیچ‌کس هم حق اعتراض ندارد؛ چون پولیس برای محافظت از آنان مستقر شده است. خانوارهای فلسطینی از خانه‌شان بیرون می‌شوند، شهرک‌نشینان خانه‌شان را تصرف می‌کنند و آنان مجبورند در مقابل خانه‌شان در چادر زندگی کنند تا جایی برای زندگی پیدا کنند. دادگاه‌های اسرائیلی، نیروی پولیس و شهروندان مسلح اسرائیل دست در دست هم در حال تغییر بافت جمعیتی اورشلیم شرقی هستند.

شورای امنیت ملل متحد در قطعنامه ۴۷۶ خود که در سال ۱۹۸۰ صادر شده است، تلاش اسرائیل برای الحاق اورشلیم شرقی به خاک خود را محکوم کرده است: تمامی اقداماتی که برای تغییر بافت جمعیتی، جغرافیائی و تاریخی اورشلیم انجام می‌پذیرد، فاقد ارزش حقوقی و بی‌اعتبار هستند و باید متوقف شوند.

حتی امریکا نیز به‌عنوان قدرتمندترین و نزدیکترین متحد اسرائیل است گاهی با این اقدامات مخالفت کرده است. اما باز هم اسرائیل هیچ تغییر عملی و واقعی در برابر رفتارش نمی‌بیند و به همین دلیل، بدون هیچ وقفه‌ای در حال گسترش شهرک‌های خود است.

طبق قرارداد اسلو، ۵۴ درصد از شهرک‌نشینان یهودی «همسایگان» هستند و بنابراین قانوناً حق سکونت دارند. جمعیت شهرک‌نشینان یهودی از ۲۰۰ هزار نفر در سال ۱۹۹۳، که قرارداد اسلو امضاء شد، تا کنون ۳ برابر شده و به ۶۰۰ هزار نفر رسیده است. بنابراین فرایند صلح اسلو نیز نه تنها به مردم فلسطین یاری چندانی نرسانده است، بلکه به توسعه‌طلبی اسرائیل دامن زده است.

در فوریه ۲۰۱۱، رهبران فلسطینی پیش‌نویس قطع‌نامه‌ای را تقدیم شورای امنیت کردند که شهرک‌سازی اسرائیلی را محکوم می‌کرد. دولت اوپاما اما جلوی تصویب این قطعنامه را گرفت. «سوزان رایس»، نماینده امریکا در سازمان ملل در آن زمان گفت: «از بهار دهه پیش تاکنون شهرک‌سازی‌های اسرائیل در مناطقی که در سال ۱۹۶۷ اشغال شده است امنیت اسرائیل را به خطر انداخته است و تمامی امیدها را برای صلح و ثبات در منطقه نقش بر آب کرده است. ادامه شهرک‌سازی نقض آشکار تعهدات بین‌المللی توسط اسرائیل است و اعتماد میان طرفین را از میان برمی‌دارد و چشم‌انداز صلح را نیز تیره و تار می‌کند. اما تصویب این قطعنامه صرفاً اوضاع را پیچیده‌تر و دشوارتر می‌کند.»

امریکا از اسرائیل به‌صورت نظام‌مند و مداوم حمایت می‌کند، به‌همین دلیل اسرائیل هیچ انگیزه‌ای ندارد تا سیاست‌های خود را تغییر دهد. «جو بایدن» در سفرش به اسرائیل در سال ۲۰۱۰ گفت که شهرک‌سازی، گفتگوهای صلح را به خطر می‌اندازد. در حالی که طی همین ملاقات، دفتر نتانیاهو بیانیه‌ای صادر کرد و اعلام کرد که قصد دارد شهرک‌های جدید بسازد. حتی خود جو بایدن هم به زمان صادر شدن این بیانیه اعتراض کرد.

اسرائیل در سال ۲۰۰۲ شروع به ساختن دیوار حائل کرد و این دیوار قرار است تا سال ۲۰۲۰ تمام شود و تا آن زمان، از میان ۸۵ درصد از زمین‌های کرانه باختری عبور خواهد کرد. اسرائیل حتی حاضر نیست به حق فلسطینیان برای زندگی در ۱۳ درصد باقی‌مانده سرزمین‌شان نیز گردن بگذارد.

اعتراض به ادامه شهرک‌سازی‌ها

اخیراً پولیس اسرائیل اعلام کرد که صدها تظاهرکننده که بیش‌تر آن‌ها یهودی بودند در بیت‌المقدس (اورشلیم) علیه اشغال مناطق فلسطینی توسط اسرائیل به خیابان‌ها آمدند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، سازمان‌دهندگان و رسانه‌های اسرائیل شمار شرکت‌کنندگان در این تظاهرات را حدود دو هزار نفر اعلام کردند. این تظاهرات که به دعوت حزب سکولار و چپ‌گرای «مِرتس» و «لیست مشترک»، ائتلافی که اکثریت آن را احزاب عربی تشکیل می‌دهند و همچنین سازمان‌های غیردولتی، شامگاه شنبه یکم آوریل ۲۰۱۷- دوازدهم فروردین ۱۳۹۶ برگزار شد.

تظاهرکنندگان در این حرکت اعتراضی به زبان‌های عبری و عربی فریاد می‌زدند: «یهودی‌ها و عرب‌ها دشمن یکدیگر نیستند» و «نه به دولت غاصب».

دولت بنیامین نتانیاهاو، نخست وزیر اسرائیل شامگاه پنج‌شنبه ۳۰ مارس ۲۰۱۷- ۱۰ فروردین ۱۳۹۶، دستور ساخت یک شهرک یهودی‌نشین تازه در کرانه باختری را صادر کرد. ساکنان شهرک آمونه که به‌طور غیرقانونی ساخته شده و فوریه گذشته تخلیه شد، می‌بایست در این شهرک تازه اسکان داده شوند. این اقدام دولت اسرائیل در ۲۵ سال گذشته بی‌سابقه بود و اعتراضات جهانی، از جمله مخالفت چند کشور اروپایی و آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل را برانگیخت.

بر اساس آمار پولیس اسرائیل، از اکتبر سال ۲۰۱۵ تاکنون دست‌کم ۲۴۲ فلسطینی در اسرائیل و در مناطق فلسطینی کشته شده‌اند. بیش از ۱۶۰ نفر از آن‌ها پس از آن‌که با سلاح سرد، سلاح گرم و یا خودرو به اسرائیلی‌ها حمله کرده بودند کشته شدند. بقیه افراد در جریان اعتراضات کشته شده‌اند. در همین بازه زمانی دو گردشگر امریکائی و ۳۷ اسرائیلی کشته شده‌اند.

دولت بنیامین نتانیاهاو، نخست وزیر اسرائیل دستور ساخت یک شهرک یهودی‌نشین تازه در کرانه باختری را صادر کرد. ساکنان شهرک آمونه که به‌طور غیرقانونی ساخته شده و فوریه گذشته تخلیه شد، می‌بایست در این شهرک تازه اسکان داده شوند. این اقدام دولت اسرائیل در ۲۵ سال گذشته بی‌سابقه بوده است.

شهرک آمونه

نتانیا هو، نخست‌وزیر اسرائیل به ساکنان شهرک یهودی‌نشین آمونه وعده داده بود که شهرک تازه‌ای در مناطق فلسطینی برای آنان خواهد ساخت. او اکنون، بلافاصله بعد از صدور بیانیه پایانی اجلاس سران عرب که خواهان پایان یافتن شهرک‌سازی در کرانه باختری و رامحل دو کشور شده بود، به این وعده جنبه قانونی داده است.

آخرین بار در سال ۱۹۹۲، کابینه اسرائیل دستور ساخت یک شهرک یهودی‌نشین در کرانه باختری را صادر کرده بود. از آن زمان تاکنون، اسرائیل به گسترش شهرک‌های یهودی‌نشین در کرانه باختری و یا قانونی کردن شهرک‌هایی که به‌طور غیر قانونی ساخته شده بودند بسنده کرده است.

۶ فوریه سال جاری پارلمان اسرائیل لایحه‌ای مناقشه‌انگیز را به تصویب رساند که بر اساس آن همه شهرک‌هایی که به طور غیر قانونی در مناطق فلسطینی ساخته شده‌اند، جنبه قانونی پیدا می‌کند.

بیش از ۶۰۰ هزار نفر از شهروندان اسرائیل در بیش از ۲۰۰ شهرک یهودی‌نشین در کرانه باختری و در شرق بیت‌المقدس (اورشلیم) زندگی می‌کنند. از نظر دولت اسرائیل، شهرک‌هایی غیر قانونی به‌شمار می‌آیند که مجوز ساخت آن‌ها را دولت اسرائیل صادر نکرده باشد. اما از نظر قوانین بین‌المللی همه شهرک‌هایی که در مناطق فلسطینی توسط اسرائیلی‌ها ساخته می‌شود غیر قانونی به‌شمار می‌آیند.

در اواخر دوره ریاست جمهوری باراک اوباما در دسامبر ۲۰۱۶، شورای امنیت سازمان ملل با صدور قطع‌نامه‌ای خواهان توقف شهرک‌سازی اسرائیل در کرانه باختری شد. برخلاف انتظار، ایالات متحده آمریکا این بار قطع‌نامه شورای امنیت را وتو نکرد و به آن رای ممتنع داد.

قطع‌نامه شورای امنیت سازمان ملل شهرک‌سازی اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی را خلاف قوانین بین‌المللی دانسته و از این اقدام دولت اسرائیل به‌عنوان مانعی برای همزیستی مسالمت‌آمیز فلسطینیان و اسرائیلی‌ها در قالب دو دولت مستقل یاد کرده است.

محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین بارها اعلام کرده که شهرک‌سازی اسرائیل در کرانه باختری راه حل دو کشور و مذاکرات صلح را به خطر می‌اندازد.

نیکی هیلی، سفیر آمریکا در سازمان ملل متحد نیز گفته است که آمریکا از راه حل دو کشور مستقل فلسطین و اسرائیل حمایت می‌کند.

نیکولای ملادنوف، فرستاده ویژه سازمان ملل متحد در امور خاورمیانه، اسرائیل را متهم کرده که مطالبات شورای امنیت این سازمان را برای متوقف کردن اعمار شهرک‌ها در مناطق فلسطینی نادیده می‌گیرد.

ملادنوف در نخستین گزارش، به‌شورای امنیت سازمان ملل متحد نوشته که از زمان تصویب قطع‌نامه در سه ماه گذشته، حکومت اسرائیل «هیچ اقدامی» روی دست نگرفته تا خواست سازمان ملل را عملی کند.

فرستاده ویژه سازمان ملل متحد برنامه‌های اخیر اسرائیل را نگران‌کننده خوانده که براساس آن این کشور فعالیت‌های شهرک‌سازی «غیر قانونی» را آشکارا گسترش می‌دهد.

بعد از گزارش نیکولای ملادنوف، فرستاده ویژه سازمان ملل متحد، ۱۵ عضو شورای امنیت سازمان ملل در نیویورک پشت درهای بسته درباره منازعه خاورمیانه با هم به‌گفتگو نشستند. متیو رایکرفت، سفیر بریتانیا توضیح داد که کشورش «مانند بسیاری از کشورهای دیگر نیز» بر اقدامات‌اش برای راه حل دو دولت تأکید می‌کند.

پس از قطع‌نامه ملل متحد در محکومیت شهرک‌سازی اسرائیل، مناسبات میان این کشور و ملل متحد تنش‌آلود شده است. این موضوع به بحث داخلی در داخل اسرائیل نیز تبدیل شده است.

اسرائیل به قطعنامه ملل متحد که شهرک‌سازی‌های اسرائیل در مناطق فلسطینیان را محکوم می‌کند، در حقیقت یک «نه» گفته است. به این معنا که «آن‌ها به مذاکرات «نه» گفته‌اند. آن‌ها به پیشرفت و فرصت‌ها برای یک زندگی بهتر اسرائیلی‌ها و فلسطینیان «نه» گفته‌اند. آن‌ها به امکان یک صلح «نه» گفته‌اند.»

بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل، روز بعد از تصویب قطعنامه که مصادف با شب کریسمس بود، دستور داد که سفرای دولت‌های فراخوانده شوند که به جانبداری از این قطعنامه رای داده‌اند. تزییی هوتوولی، معاون وزیر خارجه اسرائیل اعلام نمود باید به این کشورها فهماند که روی واکنش اسرائیل حساب کنند. نمایندگان کشورهای که به این قطعنامه رای مثبت داده‌اند، دیگر نباید «به اسرائیل بروند تا در مورد جنگ علیه تروریسم، دفاع سایبری و فن آوری زراعتی بیاموزند و بعد به ملل متحد بروند و هر چه می‌خواهند بکنند.»

چنین واکنش شدید در اسرائیل مورد مناقشه قرار گرفته است. روزنامه اسرائیلی «ها آرتص» به‌طور خاصی این واکنش نتانیاهو را مورد انتقاد قرار داده است. به‌نوشته این روزنامه، این امر مناسبات با دولت‌های را برهم می‌زند که اسرائیل هم در حال حاضر و هم در آینده به آن‌ها ضرورت دارد. روزنامه افزوده است: «این مانند آن است که او (نتانیاهو) در واقعیت نمی‌تواند با چشمانش ببیند و نمی‌خواهد قبول کند که یک توافق با فلسطینی‌ها به نفع اسرائیل است. اما بدتر از آن این‌که نخست وزیر، کشورش را به سوی پرتگاه می‌کشانند.»

همزمان مقاله‌ای نیز در روزنامه محافظه‌کار «یورشلم پست» انتشار یافته است که در آن دلایل این رای دادن مورد ارزیابی قرار گرفته است. مایکل هاتول راوشیتزکی، نویسنده این مقاله از بنیاد تحقیقات امنیت ملی روی چهار عامل حساب می‌کند. نخست این‌که ایالات متحده آمریکا در صدد یک نقش جدید در ارتباط با مناسبات اسرائیل و فلسطینیان می‌باشد. تا حال واشنگتن در شورای امنیت ملل متحد یک دست حمایت‌گر اسرائیل بوده است. این امر موجب انتقاد بین‌المللی چشم‌گیری از ایالات متحده آمریکا گردیده است و نقش میانجی‌گرانه‌اش را در چشم بسیاری غیرقابل اعتماد گردانیده است. اکنون او با ما می‌خواهد آن را تصحیح کند.

دوم این‌که ملل متحد در قبال واقعیت‌ها واکنش نشان داد. جامعه بین‌المللی به شهرک‌سازی‌ها در مناطق فلسطینی همچون مانعی برای یک راه‌حل دو دولت می‌نگرد. با وجود این اسرائیل سیاست شهرک‌سازی‌هایش را تغییر نداد. بنابراین، نمی‌توان بین شهرک‌سازی‌های بزرگ نزدیک به مرزها از یک جانب و از سوی دیگر پسته‌هایی که در اعماق مناطق فلسطینی‌ها ساخته می‌شود، تفاوت قابل‌نشد.

همچنان نکته سومی وجود دارد: بخش‌هایی از حکومت ائتلافی اسرائیل به‌طور موکد راحل دو دولت را رد نموده‌اند. چنان‌که این مسأله در پارلمان دیده شده است.

چهارم، مناسبات دشوار بین بارک اوباما رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده امریکا و نتانیاو نخست‌وزیر اسرائیل شاید در تصویب این قطع‌نامه نقشی داشته، روزنامه نوشته است: «می‌توان با یک مقدار احتمال قرین به واقعیت به این نتیجه رسید که مناسبات خوب، دوستی شخصی و تفاهم متقابل دو رهبر، می‌توانست مانع این تصمیم شود.»

طبق نظر هاتول رادوشیتزکی این انکشاف به این نتیجه‌گیری نزدیک می‌شود: «برای رهبری اسرائیل بهتر خواهد هرگاه سیاستش را برای پنج سال آینده و فراتر از آن سبک و سنگین کند. هرگاه قصد داشته باشد که توسعه شهرک سازی‌اش را نزدیک به مرز و دور از مرز نگه دارد، باید به‌طور موکد آن را اظهار دارد.»

دونالد ترامپ، جانشین اوباما پیش از احراز مقام ریاست جمهوری، از این رفتار حکومت امریکا به شدت انتقاد کرد. او بعد از انجام مراسم سوگند وفاداری به عنوان رئیس‌جمهور، به نتانیاو نخست‌وزیر اسرائیل حمایت نامحدودش را اظهار کرد.

دونالد ترامپ، اعلام کرده که راه حل دو دولت اسرائیلی و فلسطینی برای رسیدن به صلح در خاور میانه، یگانه راحل نیست. او در یک مصاحبه نیز گفت که او باور ندارد «که توسعه شهرک سازی‌ها، برای روند صلح در خاورمیانه کمک کننده باشد.»

در اجلاس سران عرب در بحر المیت که در کشور اردن و در جوار کرانه باختری برگزار شد، سران کشورهای عربی بر راه حل دو کشور تأکید کرده بودند.

خرابی‌های جنگ را در نوار غزه

برای ۱/۸ میلیون فلسطینی هم در این منطقه دلیلی به خوشبینی به انکشاف مثبت اوضاع وجود ندارد. فقر، بیکاری و ناامیدی بر زندگی انسان‌هایی سایه افکنده که بین گروه‌های مسلح فلسطینی و ارتش اسرائیل افتاده‌اند. وضعیت در مرز نوار غزه با مصر برای فلسطینی‌ها چشم‌انداز خوبی ندارد، چرا که دولت قاهره هم اصولاً موضعی علیه حماس دارد.

عفو بین‌الملل سازمان فلسطینی حماس را متهم کرده است که از منازعه تابستان ۲۰۱۴ با اسرائیل برای تصفیه حساب با مخالفان فلسطینی خود در نوار غزه استفاده کرده است.

روایت تکان‌دهنده سربازان اسرائیلی از جنگ غزه

یک سال پس از جنگ غزه، یک سازمان اظهارات و چشم‌دیدهای سربازان اسرائیلی را انتشار داده است که در عملیات «تیغه حفاظتی» شرکت نموده بودند. اظهارات این سربازان، اردوی اسرائیل را زیر فشار قوی قرار داده است.

یک سرباز اسرائیلی که در تابستان ۲۰۱۴ علیه حماس جنگیده، می‌گوید: «برخی اوقات ما خانه‌ای را به این دلیل منفجر می‌کردیم که شاید بمبی در آن پنهان باشد. در نتیجه همه آن ناحیه منفجر می‌شد.»

همچنان یک سرباز دیگر حادثی را که در جبهه اتفاق افتاده است، به تصویر می‌کشد. او می‌گوید: «در منطقه جنگی کسی نیست که به ترتیبی شامل نباشد. اگر کسی بیرق سفید بلند نکرده باشد و فریاد نکشد که «من تسلیم هستم»، در آن صورت وی یک تهدید است و ما اجازه داریم تا بر او شلیک کنیم.»

این گزارش، بخشی از نشریات سازمان اسرائیلی موسوم به «شکست سکوت» گرفته شده است. در این گزارش زیر عنوان «چگونه ما در غزه جنگیدیم»، ۶۰ سرباز منسوب به واحدهای مختلف اسرائیل و دارای رتبه‌های مختلف، چگونگی تجاربشان را از جنگیدن در غزه اظهار داشته‌اند. این سازمان نوشته است که شاهدان در گزارش «یک تصویر ناراحت‌کننده از ارتش اسرائیل را نشان می‌دهند که در شلیک بی‌تفکیک (بر مردم در غزه) شرکت کرده‌اند» و این خود به‌کلی «از هنجارهای عملیاتی‌شان به دور بوده است که تاکنون وجود داشته‌اند.» این‌گونه شلیک‌ها منجر به قربانیان زیاد غیرنظامی فلسطینی شده است. «اویهی ستولار»، رئیس بخش تحقیق این سازمان می‌گوید: «ما این توصیه را مهم می‌دانیم که جامعه ما در این مورد به یک مباحثه بپردازد.»

سازمان «شکست سکوت» بیش از ده سال پیش توسط نیروهای احتیاطی و سربازان تأسیس شده است. از آن زمان به این‌سو، این سازمان عملیات ارتش اسرائیل را بر مبنای اظهارات سربازان سابقه مستند سازی می‌کند. در جریان جنگ غزه که در جولای ۲۰۱۴ آغاز گردید، بیش از ۲۱۰۰ فلسطینی کشته شدند. در مورد شمار دقیق تلفات غیرنظامیان هنوز هم مناقشه وجود دارد. طبق گزارش سازمان ملل متحد، ۱۴۰۰ فرد غیرنظامی کشته شده‌اند که از آن جمله، دست‌کم ۵۰۰ تن از آن‌ها کودک بوده‌اند. هزاران نفر زخمی گردیده‌اند.

ستولار می‌گوید: «هر سال اسرائیل می‌گوید که ارتش ما معیارات اخلاقی عالی را رعایت می‌کند.» در جریان عملیات نظامی «تیغه حفاظتی»، سخن‌گوی ارتش و حکومت خواستند باز هم این احساس را برانگیزانند که آنچه را در توان دارند به عمل می‌آورند تا مانع تلفات غیرنظامی در بین فلسطینی‌ها گردند. یک شخص ۳۲ ساله که خود قبلاً در ارتش خدمت کرده است، می‌گوید: «متأسفانه افکار عمومی اسرائیل هیچ اطلاع ندارد که این رفتار چگونه بوده است و چگونه قدرت آتش به‌طور نامتناسبی شدید بوده است.» قبلاً در جنگ غزه در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ نیز رفتارهای مشابهی صورت گرفته‌اند، اما ارتش با هر عملیات نظامی جدید از خط قرمز بیش‌تر عبور کرده است.

ارتش اسرائیل این اتهامات را رد می‌کند. فرماندهان پیشین واحدهای نظامی مستقر در جنوب، این اتهامات را «غلط» و «مشمز کننده» می‌خواند. سوی فوگل در رادیوی ارتش اسرائیل گفت: «نیروهای دفاعی اسرائیل در اینجا به غلط قاتل معرفی شده‌اند.» به گفته او، اگر چنین رفتاری صورت می‌گرفت، قبلاً از جانب خود ارتش مورد تحقیق قرار می‌گرفت.

اتهامی که در اعلامیه سازمان «شکست سکوت» بر ارتش اسرائیل وارد شده است حاکی از آن است که نیروهای زمینی با این برداشت به مناطق اشغال شده فرستاده شده بودند که دیگر در آنجا افراد غیرنظامی وجود ندارند. سربازان گفته‌اند: «واضح بود که کسی نمی‌بایست در آنجا باشد. پس در این صورت، اگر آنجا کسی می‌بود خودبه‌خود «تروریست» شناخته می‌شد.» یک سرباز گفته است: «گفته شده بود که شما اکنون در منطقه جنگی هستید، حی اگر شما کمترین شکی داشته باشید، نباید به خود تردید راه دهید، بلکه شلیک کنید.»

میشل سفارد، وکیل و مشاور سازمان «شکست سکوت» می‌گوید: «ارتش تدابیر احتیاطی گرفته بود تا به مردم فلسطینی پیش از حمله هشدار دهد و از آن‌ها تقاضا نماید تا این مناطق را ترک گویند. آن‌ها اوراقی را پرتاب کردند، و به

خانواده‌های مربوطه تلفن کردند و پیام کتبی (اس ام اس) دادند.» او می‌افزاید: «اما این به‌معنای آن نیست که از تفکیک مردم غیرنظامی و جنگجویان صرف‌نظر شود. انسان‌هایی بوده‌اند که به‌دلایل مختلفی فرار نکرده بودند.» ارتش اسرائیل در واکنش نخست به این گزارش، پیش از انتشار آن نیز عکس‌العمل نشان داده بود. در موضع‌گیری ارتش آمده است که ارتش احساس می‌کند مکلف است «هرگونه اتهامی را که از جانب رسانه‌ها، سازمان‌ها و یا جناح رسمی در مورد رفتار سربازان وارد می‌شود، مورد تحقیق و بررسی قرار دهد.» اما «شکست سکوت» نه شاهدهی دارد و نه گزارش شاهدان عینی را ارائه کرده است. مقامات این سازمان این اتهام را رد می‌کنند و می‌گویند که این سازمان تقاضای یک ملاقات با لوی درستیز را کرده بود تا گزارش برایش داده شود. اما این کار صورت نگرفت.

گزارش هیئت حقیقت‌یاب سازمان ملل متحد

یک هیئت حقیقت‌یاب سازمان ملل متحد دریافت کرده است که ده‌ها فلسطینی در جریان جنگ ساله ۲۰۱۴ غزه زمانی کشته شدند که در تأسیسات سازمان ملل متحد پناه جسته بودند.

بررسی سازمان ملل متحد دریافت کرده است که بیش از ۴۰ تن از فلسطینی‌ها در جریان حملات جنگ ۲۰۱۴ غزه زمانی کشته شدند که در مدارس سازمان ملل متحد پناه جسته بودند. سازمان ملل متحد گفته است که در حمله بر این تأسیسات، بیش از ۲۰۰ فلسطینی دیگر زخمی شدند.

بان کی مون، دبیرکل ملل متحد در مقدمه‌ای بر نتیجه یافته‌های این بررسی، گفته است: «من واقعیت را محکوم می‌کنم که ۴۴ فلسطینی در نتیجه حملات اسرائیل کشته شده‌اند و دست‌کم ۲۲۷ تن دیگر در تأسیسات ملل متحد که به عنوان پناهگاه اضطراری استفاده می‌شدند زخمی گردیدند.»

در خلاصه یافته‌های این بررسی به یک مدرسه دخترانه سازمان ملل متحد اشاره شده است که هدف شلیک ۸۸ گلوله خمپاره نیروهای دفاعی اسرائیل قرار گرفته بود و مدرسه دیگری که گلوله ضد تانک اسرائیلی بر آن شلیک شده بود. در یافته‌های سازمان ملل متحد، با اشاره به یک مدرسه دخترانه دیگر سازمان ملل متحد آمده است که «حکومت اسرائیل از شلیک راکت ۱۵۵ میلی‌متری به اطراف این مدرسه، هیچ‌گونه اخطار قبلی نداده بود.»

بان کی مون، گفته است که کمیته‌ای را با حضور مدیران ارشد تشکیل داده است تا توصیه‌های این تحقیق را مورد ارزیابی قرار دهند. در میان دیگر توصیه‌ها که سازمان ملل متحد می‌خواهد از حکومت اسرائیل تعهد بگیرد، یکی هم این است که اگر در آینده برنامه عملیات نظامی در مجاورت تأسیسات سازمان ملل متحد دارد، باید از قبل هشدار بدهد.

بان کی مون گفت: «من با همه جوانب کار می‌کنم و از هیچ تلاشی دریغ نمی‌ورزم تا اطمینان حاصل کنم که چنین واقعیاتی در آینده هرگز تکرار نمی‌شوند.»

بعد از انتشار خلاصه این گزارش، ایمانویل نهشون، سخنگوی وزارت خارجه اسرائیل با انتشار بیانیه‌ای گفت: «همه واقعیاتی که در این گزارش به اسرائیل نسبت داده شده، قبلاً زیر بررسی قرار دارند و در موارد ضروری، تحقیقات جنائی شروع شده است.»

به‌گفته دفتر هماهنگی کمک‌های حقوق بشری سازمان ملل متحد، در جنگ تابستان سال ۲۰۱۴ بیش از ۲۲۰۰ فلسطینی کشته شدند که اکثر آن‌ها افراد غیرنظامی بودند. در جانب اسرائیل در این جنگ ۷۲ تن کشته شدند که شش تن‌شان افراد غیرنظامی بودند.

کنفرانس اعراب

چهارشنبه ۲۹ مارچ ۲۰۱۷، رهبران جهان عرب در نشست سالانه اتحادیه عرب با این امیدواری گرد هم آمدند که در قبال مسائل متعددی از جمله بحران فلسطین و رویکرد ترامپ به خاورمیانه به یک موضع واحد برسند.

بیست و هشتمین نشست سران عرب در «بحر المیت» اردن در شرایطی تشکیل شد که بحران‌های متعددی گریبان کشورهای عربی را گرفته است: جنگ در سوریه، عراق، لیبی و یمن، چالش امنیت و عدم ثبات، مسأله چندپارگی جغرافیائی، فرقه‌ای و سیاسی، افزایش نفوذ ایران در منطقه و در نهایت، عدم کفایت و ناتوانی رهبران جهان عرب در مدیریت وضعیت موجود.

اجلاس یک روزه سران عرب در «بحر المیت» اردن در جوار اسرائیل برگزار شد. مهم‌ترین موضوع این نشست مبارزه با تروریسم و فرقه‌گرایی در خاورمیانه در پرتو جنگ داخلی سوریه و یمن و دخالت ایران در بحران‌های خاورمیانه و همچنین تأکید بر راه‌حل دو کشور در مناقشه بین اسرائیل و فلسطین بود. ۱۶ پادشاه، امیر و رئیس‌جمهور در این اجلاس حضور داشتند. تنها غایب این نشست، سوریه بود که عضویتش در اتحادیه عرب تعلیق شده و با این حال در یک اقدام نمادین، پرچم و صندلی خالی سوریه در نشست حضور داشت.

آنتونیو گوترش دبیرکل سازمان ملل متحد، یکی از سخنرانان بیست و هشتمین نشست سران عرب بود. گوترش گفت راه حل دو کشور تنها راه تحقق امنیت و صلح در اسرائیل و فلسطین است. او نیز اعلام کرد که از نظر سازمان ملل احداث شهرک‌های یهودی‌نشین در کرانه باختری غیر قانونی است.

همان‌طور که در بالا نیز اشاره کردیم دسامبر ۲۰۱۶، پیش از روی کار آمدن دونالد ترامپ، شورای امنیت سازمان ملل با صدور قطع‌نامه‌ای خواهان توقف شهرک‌سازی اسرائیل در کرانه باختری شده بود. برخلاف انتظار، ایالات متحده آمریکا در زمان ریاست جمهوری باراک اوباما قطع‌نامه شورای امنیت را وتو نکرد و به آن رأی ممتنع داد. در نخستین دیدار بنیامین نتانیاهاو با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا در سخنانی ابهام‌آفرین گفته بود: «من به هر دو طرح، طرح دو کشور مستقل و یک کشور نگاه می‌کنم. طرحی را ترجیح می‌دهم که هر دو طرف به آن تمایل داشته باشند. من می‌توانم با هر دو این طرح‌ها کنار بیایم.»

در اجلاس یک روزه سران عرب، بدون آن‌که نامی از ترامپ برده شود بر راه‌حل دو کشور به عنوان تنها راه‌کار کشورهای عربی در رویارویی با اسرائیل تأکید شد.

محمود عباس، رئیس‌تشکیلات خودگردان فلسطین از اسرائیل خواست به شهرک‌سازی در کرانه باختری پایان دهد. او با اشاره به این‌که بسیاری از کشورهای جهان، فلسطین را به رسمیت شناخته‌اند گفت:

«در تعامل با همه ابتکار عمل‌های بین‌المللی، نرمش نشان دادیم. اما دولت اسرائیل با تشدید روند شهرک‌سازی در برابر رامحل دو کشور، مانع‌تراشی کرد.»

عباس اعلام کرد که انتخابات محلی فلسطین در ماه مه سال جاری برگزار می‌شود. به‌گفته او در چشم‌انداز تشکیل یک دولت وحدت ملی در سرزمین‌های فلسطینی قرار دارد.

او در پایان سخنانش گفت: «رامحل‌های موقت، به سود مسأله فلسطین نیست.»

شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر، باجی قائد السبسی رئیس جمهوری تونس و ملک عبدالله پادشاه اردن نیز در سخنانشان به مسأله فلسطین اشاره کردند. پادشاه اردن که میزبانی این نشست یک روزه را به عهده داشت اسرائیل را به تلاش برای از بین بردن «فرصت‌های صلح» متهم کرد و گفت: «بدون حل و فصل مناقشه فلسطین، ثبات به خاورمیانه باز نمی‌گردد.»

احمد ابوالغیط، دبیرکل اتحادیه عرب بدون آن‌که از ایران نامی به میان بیاورد با انتقاد از فرقه‌گرایی در خاورمیانه خواهان یک‌پارچگی بیش‌تر کشورهای عربی شد. او گفت: «طرف‌هایی در منطقه وجود دارند که از فرقه‌گرایی برای چند پاره کردن وحدت عربی‌مان استفاده می‌کنند. پرونده‌های سیاسی مهم منطقه از دست کشورهای عربی خارج شده است.»

پیش از این ترکیه و عربستان سعودی، ایران را به فرقه‌گرایی در خاورمیانه متهم کرده بودند. شیخ صباح الاحمد الصباح، امیر کویت هم در بخشی از سخنانش از ایران خواست که به حاکمیت کشورها و پایه‌های حسن هم‌جواری احترام بگذارد. او به بحران سوریه هم اشاره کرد که حل این بحران به دلیل تعارض منافع با مانع مواجه شده است. عبدالفتاح السیسی رئیس جمهوری مصر گفت که به‌نظر او برخی کشورها برای گسترش نفوذشان در خاورمیانه از اختلافات قومی در جهان عرب استفاده می‌کنند. سیسی از کشورهای عربی خواست که با اتخاذ موضعی قاطع مانع از «تحمیل سلطه مذهبی» در جهان عرب شوند.

السیسی گفت: «مردم سوریه در سایه انتشار تروریسم و دخالت‌های بی‌سابقه خارجی، با بزرگ‌ترین بحران منطقه روبه‌رو هستند.»

عبد ربه منصور هادی رئیس جمهوری یمن هم ایران را متهم کرد که از «تروریسم» در منطقه حمایت می‌کند و خواهان استراتژی یک‌سان عربی در رویارویی با ایران شد. او ایران را متهم کرد که به شیعیان حوثی سلاح می‌رساند و از کشورهای عربی خواست در بازسازی یمن بکوشند.

یکی دیگر از موضوع‌های مهم نشست رهبران عرب «تروریسم اسلامی» بود. ملک عبدالله دوم، پادشاه اردن در سخنرانی خود در نشست سران عرب گفت: «ما امروز با چالش‌های بسیار مهمی روبه‌رو هستیم که مهم‌ترین آن‌ها خطر تروریسم است؛ خطری که بیش از همه خود اعراب و مسلمانان را تهدید می‌کند، به طوری که اکثر قربانیان تروریسم را مسلمانان تشکیل می‌دهند.»

فدریگا موگرینی، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز در نشست سران اتحادیه عرب شرکت داشت. او در سخنرانی خود به زبان عربی به حاضران خوش‌آمد گفت.

در حاشیه اجلاس امان، دیدارهای دوجانبه‌ای نیز میان رهبران کشورهای عرب برگزار شد که دیدار ملک سلمان، پادشاه عربستان و عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهوری مصر، از مهم‌ترین آن‌ها بود. مناسبات مصر و عربستان در ماه‌های اخیر به سردی گرائیده بود و گفته می‌شود این دیدار رهبران دو کشور نشانه‌ای از نزدیکی میان آن‌هاست.

در بیانیه پایانی این نشست رهبران عرب اعلام کردند از مذاکرات صلح اسرائیل و فلسطینی‌ها، اگر در این مذاکرات پرپائی کشور مستقل فلسطینی در کنار اسرائیل تضمین شود، حمایت می‌کنند.

رهبران عرب در این بیانیه که احمد ابوالغیط، دبیرکل اتحادیه عرب آن را قرائت کرد، همچنین اعلام کردند که اگر اسرائیل به مرزهای پیش از جنگ ۱۹۴۷ بازگردد آماده صلح تاریخی با این کشور هستند.

پنج شنبه هفتم اردیبهشت [ثور] ۱۳۹۶ – بیست و هفتم اپریل ۲۰۱۷

ادامه دارد.